

Bakanlığın

Yıldız İmni Galerikası ile
 Hareke Kamus Galerikası
 mî görme^{mi?} bu Galerikaların
 Galis malatın görüldükten
 son^{ra} her ikisinin kalkınması
 için düşüncelerimi bir raporda
 bildirmemi^{istemesi} ~~istemeniz~~ üzerine bu işleri
 bir just ödevi davat. üzerine
 aldım. Her iki Galerikayı^{da} ziyare
 tet ettim. Galis malatın
 inceledim. Hgibilide temas
 ettim. Ana konular üzerinde^{ki}
 düşüncelerimi öğrendim. Ç
 elde ettiğim kamusal bu
 raporunda aktılıyorum. Bu
 raporunda ele aldığım konu
 lar sadece ana konulardır.

1/2

Bu konulara el koymadan önce, açıklamak istediğim bir gerçek var. Bu işin yalnız başına bir ekonomi işi olarak düşünmek bilmezlikten ya da dikkatsizlikten ibari değil. Birisi, her şeyi fabrikalarını değerleri olan ^{şeyler} varlığına eristirmek için yalnız ekonomi konusunu değil, doğrudan doğruya ekonomi konusunu kültür, millî değerler, sanatları ilgilendiren her şeyi de kapsamalıdır.

Raporunun ön röglarini yazar-
 pen bu noktayi de söz konusu
 Ameyi bu videdan hercu lili-
 yorum. Ben hayatım boyunca
 resim, hattatlık, dekoratörlük
 sanatları, sosyoloji, psiko-
 loji, estetik bilimleri ile uğraş-
 mış bu insanın ^{omurgasının} sanatın
 bu bir lüks işi dmadığına,
 top dırile, dil ile lürlükte,
 toplumlara karatan iş
 edkenden lisi dduğuna,
 sa dmsiz, dilsiz kal kınma
 lamıyacağı jiki, sanat sız
 kalkınma da lamıyacağına
 da inanmışındır. D. Gaym
 Gayri Bakanının sonade

lür ana ~~mütte~~ Komutan'ın elinde
 ele alınması, bu işin ekonomisi,
 teknik niteliği dışında lür
 de fikir, lürün yükü altına
 inanması benim ~~nası~~ işimi
 çok kuvvetlendirmiştir. Benden
 istediği lür raporun isteyle
 lür ruhunda işinde yazdım.
 İnandıklarımı söyledim.
 Allah yardımcısıdır.

saygın hatkânın

Yıldız Çini Fabrikasının devlet
 eliyle kurulmasının nedeni yalnız
 ekonomik değildir. Bu işde kültü-
~~ret bilmiyorduk~~ memleket kül-
 türüne hizmet etmek isteği de
 vardır. Onun için, bu fabrika-
 nın idaresinde bulunanların
 büyük bir sancı işlemekten sakin-
 malası gerekiyor. Bu suç fabri-
 kanın kurulmasındaki kültür
 amacını unutup, lütfün galala-
 malası için sağlama işi
 için yapmaktır. Ancak, şimdiye
 kadar böyle bir belilik hiç
~~göstermemiştir~~ göstermiş değildir.
 Yıldız fabrikası dışındaki çiniler
 çalışmalarıyla böyle bir sağlama
 görülmemiştir.

~~varsa~~ Oda sudur : Kesriç , &
tuğla , taş , beton , her teknik
kendine uyan gördeyi lular
bir görde de kendine uyan ~~lan~~
sana komularını taşır . ~~Çini~~
karikatür karikatürler , çocuk
resimleri çini alanlarında
~~Lapuyard~~ ~~es~~ resimler değildiler

lilecet

konu sanad ^{gibi} kadar ekonomiyi
 de ilgilendirdiği için onu her iki
 cepheden ele almak gerekir. Önce
 sanad cephesinden ele alalım.

Günümüzün asıl amacı
 ihtiyaç eşyası sağlamak değil, sanat
 eserleri yaratmaktır. Bu sanad
 eserleri Batı şaheserleri de içinde
 dahil herhangi sanad eserleri
 de değildir, Türk sanad eser-
 leridir. Fabrika her
 amaçla kurulmuştur. Ancak, bu
 tür sanad programına malik
 olmamız için ~~30 bin tükür~~ ⁶⁵

şimdiye kadar olduğu gibi,
lietakum bucalamaş Zapman
pek talii'dir.

SAKAT DÜŞÜNCELERİ 11

Türk çinçiligiini örselijehilek
 dan sakat düşünceleden lisi
 de "lüks tutkusu" diyeluhelagi-
 niz tutkudur. Bizde çinçilik
 her şeyden önce lüs lüks sanate
 larak anlaşılmaktadır. Bir
 düşünce adamı larak şunu
 söylemek ~~istiyorum~~ ki Tabii
 hasına dekor sanatın kendisi
 değil, toplum dışı kalacaktı
 lü ~~soysuzluklar,~~ Başka türlü
 lüs varlık değildir. Dekor ana
 konuyu canlandırmak için
 lü ikinci derecede lüs görer
 tasımlaktadır. Böyle lüs göreri
 lüyan lüs dekor ^{ana} konuyu soy-
 uzlastırmaktan başka lüs işe
 saramaz. Türk çinçiligiinin kaderi üzme

Ş

doğru dairede. Politikada
 doğru idi, çinçilikte de
 "halka doğru" ya da ~~bu~~ ilkesi
 devlet heimsiyelileriz. Niteki
 Türklerin sanad tarihinde ~~bu~~
~~bu sanad~~ dedelerimizin tuttu
 anlayışları bu anlayışları,
 tuttukları ~~ed~~ da bu ~~ed~~
 idi.

Şimdi konumuzun ~~çok~~ önemli
 dan bir yüzü üzerinde ^{1 dakik} duralım.
 Bu yüz türk sanatlarının, türk
 sanat aydınlarının bezeme,
 dekor, ornaman anlayışları.
 Batı'mızda dekor, orna-
 man, kaligrafisi sadece liter-
 siyedir. Lami expression ile
 ilintisi elmiyan, ruha söylemişen,

yalnız

göze hoş görünen, duyguya
 değil, auyuya söyleyen ~~her~~
 eserlerdir. Türk anlayışına
 göre, ^{gerek} bezeme de süs değil, lami
 organdır. Bu türk bezemeleri

~~bu~~ min anatomik bir varlığı
 dinlemlerle birlikte hem de ~~bu~~
 pratik bir görevi vardır.
 Misal olarak Türk Türkçe
 kelimeleri gösterelim. Bu
 kelimeler hep aynı esneklikte,
 mimariyet ve niteliği taşıyan
 organlardır. ~~bu~~ Türk kültürü
 bu esneklikte, Baroklukta da
 görülür. Bunlar hep aynı
 esneklikte, bir şey "non figurat"
 resimlerdir.

Kerem

Türk Plastik ~~Sanatlarının~~ ^{Sanatlarının} üstünlüğü

Mimarlık, dekor, müziğe,
tiyatro sanatlarıyla uğraşanlar
arasında halk içinde yetişmemiş,
halk sanat geleneklerini tamma-
mıyla, eserlerini mazeretle
alacak yerde Batı kaynakla-

rımdan almış olan sanatçılara
doğru zoldan uzaklaştırmak
dan bir tehlikeyi belirtmek
isterim: Batı plastik sanatla-
rının üstünlüğüne inanmak,
Türk plastik sanatlarını da
kapalı, kalıplaşmış Türk milletine
özgü, sınırlı →

Türk sanatları

Sebebine göre, plastik sanatla-
rının amacı ne talihata gitmek,
ne de talihtan kaçmaktır, belki
hem talihta gitmek hem de tali-
htan kaçmaktır. Omm için
Picasso'nun son günlerde şöyle
söylediği şu sözle Türk plastik
sanatlarının üstünlüğünü arat-
mak istemesi dikkate çekmek-
tedir. Fakat gerinde, hem de
dikkate çekicidir. Picasso
gafle yaptığı bir mülakatın
günları denmiştir:

« Bizim Hellardan heri
aradığımız nonfigüratif sanat
sanat şarkın hatırlıydı. »

~~zamanların gelişimine ulaşmışla-~~
~~dır.~~

Geçmiş bu dünya, ~~ve~~ ["] ~~güzel san-~~
~~at~~ ["] ~~güzel sanat~~ endüstrisinde
kalkınma yapmak isteyenlerin
türk plastik sanatları ~~gelenek-~~
lerine ~~döndürme~~ ~~sağlamaları~~ ~~gerekir.~~
Ancak, bu ilintiyi ~~bu~~ ~~muhafaza~~
kârlük, durgunculuk ~~derat~~
anlamak ~~zandır.~~ ^{Bate} ~~Sanat~~
~~türk~~ ~~Sanatçıların~~ ~~kaynak~~
~~derat~~ ~~tanımak~~ ~~zorunda~~ ~~değil.~~
Bari ~~gerçekler~~ ~~türk~~ ~~sanatının~~ ~~öz~~
~~değnek~~ ~~biridir.~~ ~~Bu~~ ~~anlayış~~ ~~doğ-~~
~~rudur.~~ Ne yazık ki son
zamanlarda türk sanat

eserlerinde rokokodan çoktan
 kurtulmamıştır. Bunu söyle-
 mekle ~~roko~~ sanatını ^{geliştire} ~~değiştiril-~~
^{de} mek istemiyorum. tek düşüncem
 roko anlayışının türk milli
 sanat anlayışı olmadığıdır,
 saygı ~~türk~~ için saygı, asalet
 için anlayış, lanet ^{ve} söylemektr.
 yavaş ^{çini} faliriki bu
 gili ^v yet ^v süzmelelerinden kendini
 korumak durumundadır.

20
Dünyanın doğru olduğuna inandığım,
her kiminle birlikte, soyut dan
bir düşünceyi mi bir örnek vere
rek açıklamak isterim. Asalet^(*)
dediğimiz bir türk bezenesi
vardır. Türk sanatı ile varlığı
ile kalınmak isteyenlerin ara-
lıkların ne olduğunu doğru ola-
rak anlamaları gerek mektedi.
Asaletler Batının ne gödik,
ne bünesan, ne de romantik,
hatta ne de kılık anlayışta
bezeme soylarıyla yakından,
uzaktan ilintisi olmayan, her
türü kendine özgü, ^{dan} her yerde

(*) Asaletlerin araplarla, arap-
larla hiçbir ilintisi olmadığı
asaletlerin türkçe türk olduklarını
tarih araştırmaları ortaya koymuş-
tur. Asalet kelimesi Fransuzların
uydurduğu bir kelimedir.

original bejemetleri. Akalest
lerin özelliği esin kaynakları
kaynağı da insan gövdesinde
insan ^{gövdesinin} devirtilerindedir.

Akalestlerin temel motifi
lâledir. Lâle lütuve türk
plastik sanatlarında insan
tasarım ^{leir} tem. lehitiridir. (*)

Akalestlerin ikinci özü insan
kaları ik 9 kaca plasidur
Akalestler kesilme, tikama,
~~ot tut~~ kapama nedir lül-

mijen bir toplum ~~has~~ süre
darak insan toplumlardır
50

senkileridir
Akalestlerin ve dâuklarıdır

(*) Nigde şehrindeki lül Seluk türbesinin
kapas üzerindeki lak mediti içinde
görülen kas, göz, kudur, ağır lidentileri
bu anlayışın doğruluğunu gösteren lül lidedir.
70

Lâzım kısımları, türk çimiciliği
 için su's sanayi dairesinden alınmalı
 için gözetmenate ~~dağıtım~~ dairesi
 na varmalıdır. Bunun için de
 herseyden önce türk mimari
 tarihinde çimiciliğin nevelerinin
 uygulamaya ~~dağıtım~~ yapıldığını
 hatırlamalıyız. Camii, medrese,
 türbe, ev... ~~lâzım~~ türk çanak,
 çömlek... ~~lâzım~~ yapıları, kap-
 lara ~~lâzım~~ zaman çimci-
 liğin için su's sanayi dairesinden
 önce, ~~bu~~ gözetmenate da-
 iri ~~ilke~~ ~~ilke~~ ~~ilke~~
 larak tanıyınca çimiciliği

Zalımın bir sınıfı sanatı, bir lüks
 sanata kadar anlayışın kuyucu
 anlayışından kurtulmuş durum.
 Çinciliğin ekonomik kısmı.
 Lüks hastalarının elinde değil,
 geniş halk kitlelerinin elindedir.
 Lüks manşasının ekrisi altında
~~Kalardı yiyerek~~ bir yiyerek
 kalırlar. Yapılan talahın
 için kalıtma motifler
 Lüks ~~kalıtma~~ sakarlık
 örneklerine pek az rastlanır.
 Çinciliğin kalkınması,
~~ese~~ Lükslerinin en geniş halk
 talahlarına kadar yayıl-
 ması için çincilerin idealist

Sankları kadar realis &
 duralar. da gerekmedir.
 Hlilerin galisiz rik duasi
 degil, ^{nahat} ~~rahat~~ rahat, kulla
 Pullampli duasi da geretti
 gili.

Etnisizliğin mimarlaşmış
 masından anladığım şudur:
 tarihte türk mimarlığı deyince
 hatıra binaler, selüller, çeşmeler,
 taşheler hatıra gelir. türk evi
 deyince de hatıra kendine
 göre bir ^{planı} yapı, ocağı, sücre-
 leri, ^{zemin} duvarları, duvarların
 daki, tavaylarının daki süsleri
 ile ^{organik, estetik} ~~organik~~ bir yapı ^{tarzı} hatıra
 gelir. zamanla bu ^{organik} süsler
 gelmiş, her şey takma, eklen-
 meye gelmiştir. Eski türk
 evi ^{her şey} yapıldıkça ^{her şey} yerli yerince
 konular, ^{lütfün} ^{her} organları
 lütfünlüdür. ~~türk~~ Eski türk
 mimarının kafasında ev
 süsüne canlı bir varlıktı.

Bu hareketler deyim darak
 anlaşıldıktan sonra çinçilik
 te kalkt estetikce, hemde komo-
 nice kalktı mantın ana
 ilkelere açıldıyalıdır. İlk
 iş çinçiliği ~~bu~~ ^{bu} ~~kapalı~~ ^{kapalı} bir
 süs sanati ~~duyundan~~ ^{duyundan} kurtar-
 mak, ~~şeyden~~ ^{şeyden} ~~sa~~ ^{şimdiye}
 kadar ~~şeyden~~ ^{şeyden} ~~sanati~~ ^{şeyden} çinçiler
 içinde ~~şeyden~~ ^{şeyden} ~~şeyden~~ ^{gömülmeis} ~~şeyden~~ ^{şeyden}
 bu sanatin ~~şeyden~~ ^{şeyden} ~~şeyden~~ ^{şeyden} ~~şeyden~~ ^{şeyden}
 ni ~~şeyden~~ ^{şeyden} ~~şeyden~~ ^{şeyden} ~~şeyden~~ ^{şeyden}
 mektir. Bunun için de çinçiler
 bu sanatın mimarlık sanati
 ile anlaştrmak, çinçiliği
 mimarlıkta mak ~~şeyden~~ ^{şeyden} ~~şeyden~~ ^{şeyden}

~~28~~
 Eski ~~1911~~ Türk mimarlarının anlayışına göre
 aile devrilen sosyal öleği
 taşımaya uygun olan bir
 kapı sosyal değer taşıyan
 bir yapıtı. Çini sarafedeler
 da içinde ^{Amak üzere,} Türk so yapı sarafedeler
 da kalkınmayı özlenen lütüme
 yapılar, yaratılabilir bir
 eski türkün bir eski organ,
 görev anlayışına dönmele
 zordur. Çinicilik de
 içinde, yapı sarafedelerimizde
 kalkınmayı lasta tülü
 sağlamayız.

havuz, pencere kenarları,
pencere içi, denglik, parafet,

Resim zeytin demeler, lambalar.

tavanın göbeğinde, köşelerinde,
duvarlarda çim me aralester,
göbekler, duvarlarda çim
me bezemeler, apliklerin çim me
talcauları, Duvarlarda, tavan
larda ~~çim~~ çim me, küfi, çeli,
Aılık, ~~camiler~~ ~~aralester~~ çim me sarı yapraklı,
türk mitoloji larhaları.

~~Mahiyat sanat: ta' Jemek~~

~~masası, her cepit masa,~~
~~talure, radyo istemlesi. Camiler~~

Bu arada camiler için hazırlana
cat din konulu sanat yapıları.

~~Mahiyat sanat~~ ^{soyandım olamlar:} Jemek

masası, her cepit masa, talure,
radyo altığı, sakıllar, sanat,
talureler, çanaklar

Faleritanın ele alacağı önemli konulardan biri de lahidler konusudur. Zımî isterdi ki Süit kalur'da böyle Türk çinileriyle bezenmiş bir lahit örneği var olsun. ~~da~~ Jodi, Galari, Lütin ziyaretçilerin gözleri önüne serilmiş olsun.

Bu lahidlerin planı Türk lüğükleri için hazırlanacaktır. Bu planlarda ~~su~~ üç öz-
 lenim olacaktır: Ölenle ilgili yüz yazısı. İki bunun üstünde « Hüvel Kallak - ül hâke » larhası. Lahidin iki yanında süslü celiside kur'an âyetleri.

ile bun ayetleri ~~37~~ 33
gereveliyen aradıkları. Böyle
lahitler türk sanatçılarının
elinde lirer şahsen darak
hütmün islam memleketlerine
ihraç edilebilir. 5

Genişme dirar larhalası
 arasında halim en çok ligene-
 ceği, ilgileneceği konular
 et milli" eşsaneleridir. Eşsaneler
 tarih incelemleri ile ortaya
 çıkmış ~~dan da~~ gerçekler değildiler.
 Eşsaneler maseri istemle istikle
~~mo te~~ ~~kanunun~~ istemyle
~~kanun~~ vicdanında doğan
 kanun değerleridir, ~~kanunun~~
~~mantık~~ ~~zöjüne~~ ~~karanlık~~
 Bilim metodu ile doğrulanamaz
 dan bulmuş altı varlıklarından.
 Eşsanesiz millet yoktur. Eşsa-
 nesinin zararını, losluğunu
 açıklyacaat bu bilim ~~de~~ yoktur.
 Balıkın bilimiyerek eşsanesiz
 verdiği değer yedi perindedir.
 Davanın varlığını anlamak,

Tasavvurun ilk sarti elden
 anlamak din fikirleri elmiye
 mihtas deşibiz. Efsanelerin
 Normal yayayimi dan toplular
 da din inanciasi his tenkil edilmez
 Dinsizler yoninden hile! Efsaneler
 de hijledir. Nekadar mantiksiz,
 pekadar talikat dişi ~~aslar~~ ^{elarsa el}
^{sunlar} ^{olarin} me de kamu vicdanında yerleri
 vardır. Çünkü efsaneler masal
 seklinde söylenir, deşer düşün-
 celeri, bir şey sembolledir.

Efsane ^{win} ^{k. vasiligi} gerçeğe muvafık,
 her dirar, larha, resim çin
 ciltinde efsane komdarsında
 yer vermek gerekmedis.

Bu resimlerin Batı'nın
 realist, naturalist anla-
 yışına uygun daset
 Yapmak onların soya vash
 gün soşozlasturmak

Bu konularda Kullamlaeak
 kesimlerin tekniği Türk minyatür
 anlayışına, his Amazzo & Bat
 Ortaya Primitiflerin kesim
 anlayışına uygun duraldır.

20

Divar çini lavharı isimi ele
 alırken folklor komrsunam yarar
 lanmayı hiç umutlanmamalıdır.
 Türk halk dansları, köylü
 giyimleri, kele çepkeni, çalınak,
~~başörtü~~ genç köylü kız ~~başörtü~~
 en lasta gelen komrsundan
 , en çok beğenilen

35
 37

~~mak gerekmedikdir.~~

Divar lavhalarımızı, arize
 rozetlerimizi, ~~duvar~~
 aplik tabelalarımızı suya
 dan eklememeliyiz. Bunların
 hepsi gününce esas mimar-
 lik eserlerimizin gövdesine
 katılmali mimarlık eserleri
 de bir organlık bir tein
 dumuna gelmelidir. Öğün
 lemenin bu türünü Yapı
Yapının es, bezenimin estetik
 değerini aşır. Avrupa bu
 türünü betonarme devrinde kişi
 sine sifirden demetlilik Yapının
 bir mimarlık rönesansında
Wastpallu.

Ginçilik zili lui ayazi
 resim, mimarlık zili expression
 du yga sanadlarında, lui
 ayazi da jeje hoş görünür,
~~diğerleri süslü olan~~

bulunan lui sanadla uğrayan
 ların lui komida çok önemli
 dan lui jeje taminaları
 gerekmiştir.

(seyredmek) Çini tabaklar için Lafir?
 Çine yemek koymak için mi? Yoksa
 sanad eserleri için mi? Yoksa
 için mi? İskilsiz, çini tabakları
 tabakları kullanırız. Böyle

clunca, 27

190

~~clunca~~, çini talaklarda ilk
 larat aranacak özellik uz
 ucuzluklarından, dayanıklı
 emalarından örne, sandal
 özelliklerini taşımasıdır. Çini,
 falakalarının yapıları çini
 talaklara dikil edelim. Bunlar
 arasında sanal yazı taşıyan
 bir talaga de alalım. Ne gör
 görüyoruz? Ortasında çizgi bir
 yazı, ~~bu talagan~~ enli dan ken
 rında kalın bir aralık. Bu
 yazı kadar derin, bu aralık
 de o kerte ekici si insan bu
 talaga bakınca ~~sanal~~ bir
 yazı, yazı ayından bir resim
 telasee karşısında olduğunu değil,
 bir süs talaga karşısında
 olduğunu sanıyor! (E) yazı 75
 bakın kimse 40

sanatın anlayışın bir insan
ise, hayati, acı duyuyor.

Çinlilerimizin artık inan-
malarını gerektirir ki sanat
Yazlarımız, Latin yazılar gibi,
"geometrik" nitelikte, dekor
sanatını ilgilendirici süsleme-
leri değil, doğrudan doğruya
"non figuratif" resim" anlayışını
ilgilendiren insan gövdesi kay-
naklı, expression taşıyan bir
sanattır. Celi yazısı kendine
İhticidir. Böyle bir bakışta
dekorun gövdi kendi başına
kuyruk dan sanat yazısını
sınırlandırmak elverişli, okadar.
Konusları değerlendirme işinde çok
uyandır sanat gerektirmek-
tedir.

Türk Plastik sanat eserleri
 için de uygundur. Örnek
 olarak ~~türk~~ hattatlığı, Türk
 yazı sanatı ile alakalıdır. Bu
 hattatın antika, tarih
 bilgisi, sanat kabiliyeti kadar
 de elmalilik eserleri onun
 sağlığında, ~~ve~~ kendi elinden
 çıkarılan, kendi inşaatını
 taşıyanlardır. Hattatın sağ
 günde de, "dününden"
 sonra da, kendi elinden
 çıkmamış olan, kendi inşaat
 sını tasarımlar kopması
 kalın bir kopye değeri
 taşın, okadar.

Süleyman, mesih yazıları
 gibi el yazılarında, ancak

doğrudan doğruya elle yazılan
yazılar için kopyecilik tekniği
^{hiç} pek hasaslı değildir. Elle
yazılmayan, önce kalıba yapı-
lıp ~~sıra~~ uzun uzadıya dü-
zeltildikten sonra başka
bir yere geçirilen celi levha-
lar için durum bu değildir.
Böyle kalıpları elde edenler
ondan yeni ürettiklerini
yapabilirler. Bunlar ~~sanaat~~
~~cin eser sahi~~ eserlerin sahibi
dan sanatçının elinden
çıkın sağlığında son ^{teknik} ~~teknik~~
yaftığı eserlerin antikalik
değerini taşımazlar.

Eseri mermere ~~aymet~~ ayacak
 dan usta taşarda siz
 kalibi bize verin. Biz ^{onu} taşta
 geçiririz. Biz laf mader ayarız
 dediler. ["]Bütün ["]durlukları,
 sanakta danları düşünerek
 laikle yapmadım. Bir gün
 eski ellicebrimi giyip Hespänder
 'a gittim. Taşa diktilerinde
^{gerektikçe} kendi eserimi kendi eliyle
 taşta geçirdim. Elimde olduğu
 oyma işini ben kendim yapı
 yaptım! İşte, sanad yapıları
 da resim eserleri gibi ^{duyguların}
expression, anlatım, ^{duyguların}
 bakışından çok ince ve
 eserdir.

cok kaygan 25

Bu görgülerden, denemelerden
 sonra Çini Fabrikasının sorumlu
 insanlarından dileyim şu
 olacaktır: Sanat eseri olarak
 işliyecekleri eserler herhangi
 meşhurların eserleri olmasın,
 gerçek değer taşıyan eserler
 olsun. Son sözüm: Çiniciler
 konularını çinileştirmeden
 önce bunların taşıyacak,
 ardına kalabilecek eserler
 olup olmadıklarına dikkat
 etsinler.

Çinilerin satış durluğunu
 sağlamak için iki yd vardır.
 Biri iç satışların zararlarını
 sağlamaktır. İkincisi, dış
 pazarların ^{kılcıkları} ~~sağlamasıdır~~ ^{makduru}.
 Memleket içindeki alıcılar
 genel olarak orta halli insanlardır.
 Onun için pahalı çinilere müşteri
 bulunmaz. İkinci takım müste-
 riler Batı turistleri ile İslam
 memleketleridir.

Müslüman memleketlerine
 her bir gün ihraç etmek
 bizimdeydi. Bu haldeğin kashas
 medeni camilerdeki ayet
 carhalarına, cihas firi günün
 carhalarına, kulle yazdani-
 na dan lüzük ihtiyacıta
 to türkiye türkiye den lasta
 müslüman memleketlerine
 hattal lükemamasi hatat
 hattatlığın türk lere özgü milî
 lür samed dması, lük komida
 türkiye'nin dünyaya gapında
 lür samed tasimasıdır. ⁴⁵ Butun
 lükler islam memleketlerine
 yapılacak gün ihraç ^{tenen} hacmü
 nekadar lüzük dacağın gösterir.

REKLAM NASIL YAPILIR

451

Reklam için önem vermek

Text. Buna herpes gibi. Belirtiler
Konu reklamın önemi değil, tekni-
gidir. Ne yapmalı, nasıl yap-

malı ki çini almak istegi
yalnuz memleket çapında
değil, hem de dünya çapında
ardmış olsun. Konu çok nazittir.

"Aklin varsa paramı benim

benim hantama yatır"))

sözün gibi tepki yapar, "istik-

halinizin emniyetidir" ^{sözün} gibi

bozuk tarife kullanan reklam

~~di~~ dindizyonları, okuyucuları

kezdürme istem başka lui işe yara-

mağlar. Her öğreten, azalış
 duygusu yaratan reklamlar
 en tehlikeli olanlardır.
 Reklamın en psikolojik olanı

"Her indirdiği ~~alan~~, ~~değeri~~
 ıyla ~~reklamıdır~~. Her
 tekil ~~komun~~ ~~değeri~~ için
 çini reklamlarının da

şekillerle, broşürlerle, kartlar
 larla yapılması doğru
 dur. Psikanalizin uzun uzadıya
 üzerinde de metotlarıyla üzerinde
 durulacak bu reklam psedemi
 vardır.

psikolojik

~~şekillerde, kılıçlarda yapılı~~
~~ması gerekmezdir. Bu rek-~~
 amları hangi gazetelerde,
 dergilerde yapmalı? En çok
 okunanlarda. Düca, Liçile
 pek çok para sarf edilir, yine
 de gelir pek az artar. Batın
 hayatında ¹¹İftişim denemesi-
 den sonra en ucu, en ~~to~~
 etkileyici bulduğum ¹²teklâm
 şebli şu dırıştır.

~~Bu reklamı gündelik gazete~~
~~lerde, radyo ile, ağızla da~~
~~deyemezdim. Çünkü harcam~~
~~çoktu. Bütçem yoktu.~~
Geni Adam gazetesini çıkar
ırdım. Bunun bir sahife:
⁴⁰⁰⁰⁰⁰
~~400000~~ kur'an tercümesinden
 söz alan gazdasla ~~aldurdum.~~
 20000 tane bastım. Bir
~~müşahesin yaptım~~ Her müşahise
 için bir kurupluk pasta
 pulu ile kayarak Türkiye'nin
 bütün vilayetlerine, kasabalarına
 Milli Eğitim müdülerine, İl
 Eğitim müdülerine, valilere
 kaymakamlarına, nahije
 müdürlerine, müftülerine,
 imamlarına gönderdim. ~~tamamen~~
 tamamen sattım.

~~54~~

~~İhtidat~~. Reklamın bu türü sen
 D. Zalmuz ucuş ucuş, sağlan
 ama kula kalmıyor. İhtidat
 kur'an'la ilgili yazılar, düşün
 celer, terciine örneklerinden dolayı
 ihtidat sanad yazılarında
 dolayı D. evlerde, kütüphanelerde
 kalıyor. En #

saklı

50

~~İhtidat~~. Böyle basarım
 satır için basarmışım.
 Bu denemeden sonra Bakan
 lığa tavrize edeceğim tamim ma
 şinciliği tamim ma şin eser
 lerine ilgi getme tekniği
 un da edim. ~~Daha edkiliyim~~

~~de tutulmuş.~~

56

duca, bu ~~tek~~ tek
tutulmuş mese için yine de
bu uzmanca ihtiyacı vardır
Müstesifi kızdır mak de git
İçeride mek tek miyim lulu
bu adama ihtiyacı vardır.

41

Ben sanırım psikolojisi gibi
 turist psikolojisi üzerinde de
 çok düşünmüş, çok düşünmüş
 bir insanım. Son günlerde
 İstanbul şehrinin ~~turist~~ turistik
 merkezleri nereleleri dahi
 Jini düşünürüm gibi, ~~bu~~
 şehrin tabiiyatında dmiyar
 sosyal ^{cazibe} merkezlerin ⁱⁿ nele dahi
~~ceği~~ ^{bu merkezlerin} nelelerde kurulması
 uygun dacağı konusu üzerin-
 de de düşündüm. Böylece turistleri
 çekecek, çalışacak, mesablen
 duracak on, on iki kadar
 cazibe merkezi düşünürüm

Bu merkezle arasında 58
 bir de pincilik merkezinin kurul-
 ması son derece faydalıdır.
 Pincilik dediğim merkez ~~tarafına~~
 lütfen beldimleri, esyaları ile tarihç
 bir türk evi olacaktır. Bu evin her
 yanı çimlerle süslenecek, her
 köşesine çivi esya konulacaktır.
 Bu evi ziyarete çıkacak olan bir
 turist için lütfen bir heyvanlık
 duymak mukadder olacaktır.

Buraya gelen turistlere
 üç dilde ağızlarına şapka ufak
 broşürler dağıtılacaktır, ~~çim fiyat~~
~~herhangi çimden almak istiyorsa~~
 Yalnız talimatlarının satış yerle
~~rimin adresini bu broşürde~~
 bulmak gösterilecektir.

insan yuvasındaki çini artık
 müzedeki, katalogdaki
 çini değildir. Japama çevre
 se olarak varedilen bu
 insan yuvasında ~~çok~~ ^{çok} ~~çok~~ ^{çok}
 görevini yapan organik
 bu çiniydi. Binilerimizi
 lütfen türk sanat dehasının
 sarattığı şaheserler gibi
 bu evi daktesi olarak
 kullanmayı bilmeliyiz.

Syria

~~Bu kalbümme içinde ser biri~~
 çini sergilerim bu pit voku da
 çayına inamıyorum. Bu sergiler
 hem bu ~~tesse~~ öğretiler hem ~~da~~
 satış ^{yeri} ~~merkez~~ olacak, hem de
 turistler için bu çaylık merkezi
 olacaktır. Bugün İstanbul'da
 bile bu yıldız Çin'le alakalı
 diye bir fabrikamın varlığından
 haberi olmayan birçok insan
 vardır. Bir takım limon da
 fabrikayı zimmetinde giderek
 dan zenginler de azdır.
 Ancak, İstanbul'un bu
 merkezinde acaib bir şeyler
 zili açılacak bir çini sergisi-
 nin müsterisi, ziyaretcisi
 pek olacaktır. Hatta bu
 sergiyi heman demek bu yurd
 hercu sayılabılır

Türk çinçiliğinin kaderi yalnız
kendi varlığına değil, hem de
bu varlığı tanıyan insanların bu
varlığı anlayışına bağlıdır.

Türk kendi çinçiliğinin lüzüksü-
lüğüne inanıyor da bu işi sonu-
na kadar götürmek, ~~istiyorsa~~
bu çinçilik rönesansı ~~görmek~~
~~istiyorsa~~ her şeyden önce, defektleri denile-
bilecek bu araştırmaya başlamaya
da düşünmelidir. Böyle bir
araştırmanın esasları şunlar
oldular:

A. Türkiye'de bulunan ^{koşullarını} Gelenek
Osmanlı ~~devri~~ devirlerine ait
~~çinç~~ çinçilerin içinde incelenen
bu ^{renkli} belgelerin fotoğraflarını almak

B. Zamanı dilerde, Türkçede
yazılmış olan Türk sarrafî,
çinçilik ile ilgili eserleri,
Bakanlık Kütüphanesinde 80

toplamak

C. İstanbul, ~~ve~~ taşra bedesten-
lerinde, Gaymahalalarında,
eskicilerinde bulunan çini pars-
çalarını toplamak

D. Eski Evler müzesiyle temas
edip elde olan müzesiyle
çini parçalarından Bakırköy
depo edilebilecek olanları
teslim almak.

E. İstanbul Bedesteninde bir
de Üsküdar eskicilerinde araş-
tırmalar yaparak ~~ve~~ çini larva-
larına konu dâhilcek sanayi
teşhisi için halk resimlerini
toplamak.

baharda

Bütün bunlar ilk baharda
 bir fetraşın memuru ile birlikte
 yapılabilecek bir ayık zeytin
 sağanağıdır. Bu zeytinlerin
 vilayet merkezlerinde tuz
 tükürme tarihi deşeri olan bir
 tükürme eski çimlerin de zeytini
 de kuvvetli bir ihtimaldir.

Bütün bu toplanmalar önce
 Bakanlıkta incelendikten sonra
~~genel~~ yerli olanları saluruya
 verilebilir.

dan ~~bu~~ devridir. Bu oxlesden
 en asaji Jimi tanesini tanı-
 dum. İçlerinde günlerce kaldım.
 İnsanlarla ~~görüştüm~~. Piyes-
 lerimi oynattım. «öz tiyatro»
 adını verdiğim sürrealist tiyat-
 ro tezimin denemelerini yap-
 tım. ^{Bu} Halk evlerinde kurtakım
 süpürk kalıplara tesadüf
 ettim. Sindi bu evler yine
 kalbimle istiyordum. Yine
 kalbimle istiyordum.

~~Gini Fabrikasının muh-~~
~~tası adıyla~~
 Türkiye'de pinciliğin kalbime
 olması için ~~gini~~ Fabrikası
 gini Fabrikasına ihtiyac
 vardı. Bu gün bu Fabrikada
 geliri güzel, aldıkları gini 60

çalışmaktadırlar. Ancak, yapı-
lan eserlerin yüzde sekseni elez-
time konusu olmaktadır. Bunun
için kalınma işinin sağlanma-
sı için Bakanlık tarafından

artistlerle fikir adamlarından
kurulacak bir danışma kuru-
luna ihtiyac vardır. Bu kurul
yilda birkaç defa toplanıp
iki, üç gün çalışacak olursa
yararlı dahi.

çab

Bu kuraldan ⁴⁴lastik ⁶⁹
plastik sanatlar üzerinde
düşünme yetkisi tasıyan
bu estetikcinin şahıska
ile yeteri kadar

Zaman v
ile ihtiyaca göre temalar
la lulan masi, ^{de}gerinde
düşündüklerini rapor
halinde Bakanlığa sun-
ması ^{de}devâ için
^{ceke}daydahi olacaktır.

- 501 -

~~İstanbul'da...~~
~~İstanbul'da...~~
~~İstanbul'da...~~

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWRT0101101